

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 19.5.2011

2011/4037

E(2011) 3366 τελικό

Κύριε Υπουργέ,

Έχω την τιμή να επιστήσω την προσοχή σας στην εφαρμογή στην Κυπριακή Δημοκρατία των άρθρων 3 παράγραφος 1 και 4, παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ("η οδηγία").

Η παρούσα παράβαση αφορά τον ανεπαρκή χαρακτήρα του καταλόγου προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (πΤΚΣ) που έχει διαβιβαστεί στην Επιτροπή και τον ανεπαρκή καθορισμό των ορίων της Χερσονήσου του Ακάμα ως Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ CY4000010) σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ

Η οικολογική σημασία της Χερσονήσου του Ακάμα

Σύμφωνα με τα στοιχεία του τυποποιημένου δελτίου δεδομένων (SDF) η περιοχή του Ακάμα προσφέρει μια εκτεταμένη και πλούσια πεδινή βλάστηση, σε καλή οικολογική κατάσταση.

Η μοναδικότητα των χερσαίων οικοσυστημάτων της περιοχής έγκειται στο γεγονός ότι σε αυτήν εντοπίζεται εκτεταμένη βλάστηση πεδινών υψομέτρων που διατηρείται σε καλή κατάσταση. Στην περιοχή έχουν εντοπιστεί 24 τύποι οικοτόπων – 5 από τους οποίους είναι οικοτόποι προτεραιότητας- του Παραρτήματος I της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (1120* Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonion oceannicae*, 2250* Παραλιακές θίνες με *Juniperus spp.*, 3170* Μεσογειακά εποχιακά τέλματα, 6220* Ψευδοστέπες με αγροστώδη και μονοετή φυτά από *Thero-brachyrodietea* και 62B0 *Σερπεντινόφιλα λειβάδια της Κύπρου). Το οικολογικό ενδιαίτημα 2250* είναι εκτεταμένο και καλά συντηρημένο και, επομένως, πολύ σημαντικό σε εθνικό επίπεδο. Όσον αφορά το οικολογικό ενδιαίτημα 62B0*, ο Ακάμας είναι μια από τις τρεις μόλις τοποθεσίες στην Κύπρο που φιλοξενούν το εν λόγω ενδημικό ενδιαίτημα προτεραιότητας. Ο μεγάλος αριθμός, η άριστη αντιπροσωπευτικότητα και η ποικιλία της σύνθεσης ως προς τα βιολογικά είδη στους εαρινούς υγροτόπους καθιστούν τον Ακάμα μία από τις σημαντικότερες περιοχές στην Κύπρο γι' αυτόν τον τύπο οικολογικού ενδιαίτηματος προτεραιότητας. Επίσης, οι αμμώδεις ακτές, αν και δεν είναι εκτεταμένες, υποστηρίζουν την

Κύριο
Μάρκο ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ
Υπουργό Εξωτερικών
Λεωφόρος Δημοσθένη Σεβέρη
Chypre - 1447 Λευκωσία

αρκετά καλά διατηρημένη βλάστηση στις αμμοθίνες (συμπεριλαμβανομένου του ενδιαίτηματος προτεραιότητας των γκριζών θινών με αρκεύθους) των οποίων η κάλυψη στην Κύπρο έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια .

Η χλωριδική ποικιλότητα του Ακάμα είναι σημαντική, δεδομένου ότι περίπου 700 τάξεις φυτών (40% της χλωρίδας της Κύπρου) έχουν καταγραφεί, μεταξύ των οποίων 42 ενδημικά φυτά (σε επίπεδο υποείδους). Η περιοχή φιλοξενεί πέντε φυτά του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΚ, τέσσερα εκ των οποίων είναι ενδημικά (2250* *Centaurea akamantis*, 2210 *Phlomis cypria*, 2298 *Tulipa cypria*, και 2329* *Ophrys kotschyi*. Το πέμπτο είδος είναι το *Crepis pusilla*). Πρέπει να σημειωθεί ότι το είδος *Tulipa cypria* μπορεί να βρεθεί μόνο στον Ακάμα. 48 φυτικές ταξινομητικές ομάδες που ανήκουν στα «σπάνια», «απειλούμενα», ή «προστατευόμενα» αναπτύσσονται στην περιοχή, εκ των οποίων 22 περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου.

Όσον αφορά τα θηλαστικά, 7 είδη (5 εκ των οποίων είναι νυχτερίδες) του Παραρτήματος II της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ μπορούν να παρατηρηθούν στον Ακάμα: *Miniopterus schreibersii*, * *Monachus monachus* (είδος προτεραιότητας), *Rhinolophus blasii*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rousettus aegyptiacus* και *Tursiops truncatus*.

Επιπροσθέτως, 2 αμφίβια είδη προτεραιότητας (* *Caretta caretta* και * *Chelonia mydas*) και ένα ασπόνδυλο είδος προτεραιότητας (* *Callimorpha quadripunctaria*) του Παραρτήματος II μπορούν επίσης να παρατηρηθούν στην περιοχή.

Τέλος, άλλα 60, περίπου, σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας αναφέρονται επίσης στο τυποποιημένο δελτίο δεδομένων.

Τα θαλάσσια και παράκτια οικοσυστήματα της περιοχής έχουν επίσης μεγάλη οικολογική αξία. Σε αυτά περιλαμβάνονται τρεις τύποι οικοτόπων του παραρτήματος I της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Αναφορικά με την εκπροσώπηση σημαντικών ειδών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι παραλίες Λάρα και Τοξεύτρα στο Νοτιοδυτικό άκρο της Χερσονήσου, καθώς και παραλίες στις περιοχές Πόλης Χρυσοχούς και Λουτρών της Αφροδίτης είναι από τις ελάχιστες παραλίες ωοτοκίας της πράσινης χελώνας *Chelonia mydas* και της *Caretta caretta* (είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) που διατηρούνται στη Μεσόγειο. Οι θαλάσσιες σπηλιές αποτελούν επίσης σημαντικούς οικοτόπους για το απειλούμενο, και προστατευμένο είδος προτεραιότητας του Παραρτήματος II της οδηγίας, *Monachus monachus* , το οποίο μπορεί να ευρεθεί στην περιοχή.

Η ευρύτερη περιοχή της Χερσονήσου είναι από τις πιο σημαντικές για την πτηνοπανίδα του νησιού, ιδιαίτερα για τα μεταναστευτικά είδη. Έχουν καταγραφεί συνολικά 170 είδη πτηνών και προσφέρει ενδιαίτημα σε 77 είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, 99 μεταναστευτικά και άλλα 16 σημαντικά είδη. Στην περιοχή επίσης αναπαράγονται σημαντικά είδη αρπακτικών και διατηρείται υγιής πληθυσμός των ενδημικών πτηνών του Παραρτήματος I της Οδηγίας για τα *Sylvia melanothorax* (τρυπομάζης) and *Oenanthe cypriaca* (σκαλιφούρτα).

Ιστορική επισκόπηση

Στις 22 Δεκεμβρίου 2004 η Κυπριακή Δημοκρατία απέστειλε στην Επιτροπή ένα κατάλογο με 36 προτεινόμενους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας. Ο εν λόγω κατάλογος εγκρίθηκε με την

από 28 Μαρτίου 2008 απόφαση 2008/335/ΕΚ της Επιτροπής. Στις 23 Δεκεμβρίου 2009 3 νέοι ΤΚΣ προτάθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία (CY3000008 Λίμνη Παραλημνίου, CY4000013 Φάρος Κάτω Πάφου και CY6000011 Λίμνη Ορόκλινης) και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή με την από 10 Ιανουαρίου 2010 απόφαση της 2011/85/ΕΚ. Όσον αφορά την περιοχή του Ακάμα, η Κυπριακή Δημοκρατία την πρότεινε στις 29 Μαρτίου 2010 αλλά ο εν λόγω πΤΚΣ δεν έχει ακόμη εγκριθεί από την Επιτροπή.

Χάρτης 1: προτεινόμενος ΤΚΣ

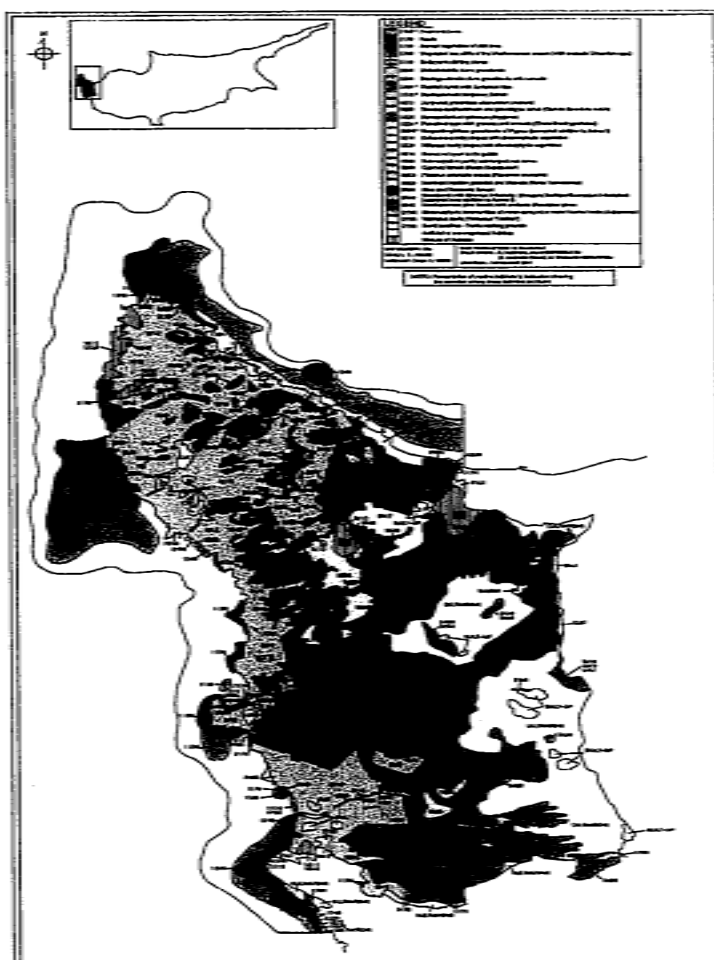
Όσον αφορά, πιο συγκεκριμένα τη περιοχή του Ακάμα, πρέπει να σημειωθεί ότι το 1998 με 2002 πραγματοποιήθηκε ένα πρόγραμμα LIFE (LIFE98/TCY/CY/172).

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ως ανάδοχος φορέας του προγράμματος LIFE Τρίτες Χώρες (κωδικός αναφοράς: LIFE98 /TCY/CY/172), ανέλαβε το 1998, την εκπόνηση του έργου «Δίκτυο Φύση 2000 Ειδικές Περιοχές Προστασίας (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) στην Κύπρο». Σκοπός του προγράμματος ήταν η παροχή πληροφοριών, απαραίτητων για τη δημιουργία του δικτύου ζωνών προστασίας στην Κύπρο, στα πλαίσια του Natura 2000 και κατ'επέκταση η εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ . Ουσιαστικά, το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε, έχοντας ως στόχο την δημιουργία *de facto* υποψήφιων περιοχών για το δίκτυο Natura 2000.

Στα πλαίσια του προγράμματος συμπεριλαμβάνονταν οι πιο κάτω δράσεις: (α) συλλογή και αξιολόγηση υπάρχοντων δεδομένων για τους οικοτόπους και την άγρια χλωρίδα και πανίδα της Κύπρου, (β) συγκέντρωση και επεξεργασία πληροφοριών σε μορφή συμβατή με τα κοινά συστήματα και διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (γ) επιθεώρηση των οικοτόπων και ειδών της Κύπρου που περιλαμβάνονται ή επρόκειτο να προταθούν για συμπερίληψη στα Παραρτήματα I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και των ειδών που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα I, II και III της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ στα πλαίσια της διεύρυνσης, (δ) σύνταξη εθνικού καταλόγου με τις περιοχές που προτεινόταν να χαρακτηριστούν ως πΤΚΣ και να συμπεριληφθούν στο Δίκτυο Natura 2000, (ε) ολοκλήρωση των Συμπληρωμένων Δηλώσεων (Standard Data Forms) και χαρτογράφηση των προαναφερθεισών περιοχών, και (στ) θέσπιση ειδικού αρχείου οικολογικών δεδομένων για τη Κύπρο (BIOCYPRUS).

Με την ολοκλήρωση του έργου το 2002, αναγνωρίστηκαν οικοτόποι και είδη, τα οποία προτάθηκαν για συμπερίληψη στα Παραρτήματα I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και είδη που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα I, II και III της Οδηγίας 2009/147/ΕΕ . Τέλος, βάσει των συμπερασμάτων αυτού του έργου, και των επιστημονικών στοιχείων, δημιουργήθηκε ένας κατάλογος 38 προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (πΤΚΣ) για συμπερίληψη στο Δίκτυο Natura 2000. Το εν λόγω έργο είχε πραγματοποιηθεί ώστε να διευκολυνθούν οι κυπριακές αρχές να αναγνωρίσουν τις πιο κατάλληλες περιοχές που θα έπρεπε κάποια στιγμή να προταθούν ως ΤΚΣ. Πριν την οριστικοποίηση του καταλόγου, οι προσδιορισμένοι πΤΚΣ περιοχές είχαν υποβληθεί στις Κυπριακές Αρχές, οι οποίες τις "ενέκριναν" μετά από αλλαγές στην οριοθέτηση των περιοχών. Ανάμεσα στους προσδιορισμένους πΤΚΣ περιοχές ήταν και η Χερσόνησος του Ακάμα -CY4000010. Σύμφωνα με το πρόγραμμα LIFE, ο πΤΚΣ για τον Ακάμα θα καλύπτει μια έκταση 25.541 εκτάρων. Πρέπει να σημειωθεί ότι παρότι τα αποτελέσματα του έργου δεν έχουν καμία δεσμευτική, νομικά, αξία για τις κυπριακές αρχές, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν και μεταγενέστερα επιστημονικά στοιχεία, όταν προτείνουν ΤΚΣ, το εν λόγω έργο παρέχει ενημερωμένα και αξιόπιστα επιστημονικά στοιχεία τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά την πρόταση των ΤΚΣ από τις αρμόδιες αρχές. Οι κυπριακές αρχές μπορούν να αποφασίσουν να μην βασιστούν σε αυτά τα επιστημονικά στοιχεία εφόσον αποδείξουν ότι κατέχουν νέα στοιχεία που να δικαιολογούν (επιστημονικά) την μείωση των ορίων του πΤΚΣ.

Χάρτης 2: Οικότοποι της Χερσονήσου του Ακάμα, Προγράμματος

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το Πρώτο Βιογραφικό Σεμινάριο για τα Νέα Κράτη Μέλη που ανήκουν στην Μεσογειακή Βιογεωγραφική Ζώνη (Μάλτα και Κύπρος) πραγματοποιήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2006 στις Βρυξέλλες . Στόχος του σεμιναρίου ήταν να αξιολογηθεί η επάρκεια του υφιστάμενου δικτύου ΤΚΣ ή πΤΚΣ στα 2 κράτη μέλη.

Το σεμινάριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να καλύψει τα κενά όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των ακολούθων 19 τύπων οικολογικών ενδιατημάτων (4 εκ των οποίων είναι προτεραιότητας), με τον χαρακτηρισμό του Ακάμα ως ΤΚΣ:

Πιο συγκεκριμένα, για διάφορους οικοτόπους, που ευρίσκονται στον Ακάμα, πρέπει να θεσπιστεί καθεστώς ειδικής προστασίας..

Πίνακας 1. οικοτόποι που με τον καθορισμό του Ακάμα σε ΤΚΣ προβλέπεται να είναι κατάλληλα προστατευμένα.

1210 Μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας και άμπωτης	IN MOD*
1240 Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στη Μεσόγειο με ενδημικά <i>Limonium</i> spp.	IN MOD
2110 Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	IN MOD

2230 Θίνες με λειμώνες με <i>Malcolmietaia</i>	IN MAJOR**
2240 Θίνες με λειμώνες με <i>Brachypodietalia</i> και μονοετήφυτά	IN MAJOR
2250 * Θίνες των παραλίων με <i>Juniperus</i> spp.	IN MAJOR
3170 * Μεσογειακά εποχικά τέλματα	IN MOD
5210 Δενδροειδή πατογνάλα με <i>Juniperus</i> spp.	IN MOD
5330 Θερμομεσογειακές και προεξημικές λόγχμες	IN MOD
5420 <i>Sarcopoterium spinosum phryganas</i>	IN MOD
6220* Ψευδοστέπα με αγροστώδη και μονοετήφυτά από Thero-Brachypodietea	IN MOD
62B0 *Σερπεντινόφιλα λειβάδια της Κύπρου	IN MOD
8140 Λιθάνες της Ανατολικής Μεσογείου	IN MOD
8210 Ασβεστολιθικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση	IN MOD
8310 Σπήλαια των οποίων δεν γίνεται τουριστική εκμετάλλευση	IN MOD
9290 Δάση με <i>Cupressus</i> (<i>Acer-Cupression</i>)	IN MOD
92C0 Δάση <i>Platanus orientalis</i> και <i>Liquidambar orientalis</i> (<i>Platanion orientalis</i>)	IN MOD
92D0 Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόγχμες (<i>Nerio-Tamaricetea</i> και <i>Securinegion tinctoriae</i>)	IN MOD
9320 Δάση με <i>Olea</i> και <i>Ceratonia</i>	IN MOD

*IN MOD: (ανεπαρκώς μέτρια): Ανεπαρκής και μέτρια εκπροσώπηση στο κράτος μέλος. Απαιτούμενες ενέργειες: ένας ή περισσότεροι συμπληρωματικοί τόποι (ή επέκτασή τους).

** IN MAJOR: (μεγάλη ανεπάρκεια): Δεν έχουν προταθεί προς το παρόν τόποι.

Το σεμινάριο κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι η ένταξη του Ακάμα στον κατάλογο των ΤΚΣ θα καλύψει επίσης κενά για τον χαρακτηρισμό 13 ειδών (4 εκ των οποίων προτεραιότητας), όπως φαίνεται στον κάτωθι πίνακα:

Πίνακας 2. Είδη που με τον καθορισμό του Ακάμα σε ΤΚΣ προβλέπεται να είναι κατάλληλα προστατευμένα.

* <i>Callimorpha</i> (<i>Euplagia</i> , <i>Panaxia</i>) <i>quadripunctaria</i>	IN MOD*
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	IN MOD & CD**
<i>Rhinolophus euryale</i>	IN MOD & CD
<i>Miniopterus schreibersi</i>	IN MOD & CD
* <i>Astragalus macrocarpus</i> DC. subsp. <i>lefkarensis</i>	IN MOD
<i>Phlomis cypria</i>	IN MOD & CD
<i>Centaurea akamantis</i>	IN MAJOR
<i>Tulipa cypria</i>	IN MAJOR
* <i>Ophrys kotschy</i>	IN MOD & CD
<i>Rousettus aegyptiacus</i>	IN MOD & CD
<i>Myotis emarginatus</i>	
<i>Myotis blythii</i>	IN MOD & CD
* <i>Caretta caretta</i>	Marine Reserve***

*IN MOD: (ανεπαρκώς μέτρια): Ανεπαρκής και μέτρια εκπροσώπηση στο κράτος μέλος. Απαιτούμενες ενέργειες: ένας ή περισσότεροι συμπληρωματικοί τόποι (ή επέκτασή τους).

**IN MOD & CD: Ανεπαρκής και μέτρια εκπροσώπηση στο κράτος μέλος και διόρθωση των δεδομένων. Απαιτούμενες ενέργειες: ένας ή περισσότεροι συμπληρωματικοί τόποι (ή επέκτασή τους) και διόρθωση/συμπλήρωση/διαγραφή δεδομένων.

*** Θαλάσσιο καταφύγιο: Περιοχή που προστατεύεται για γενικούς επιστημονικούς λόγους εξ αιτίας της επιστημονικής αβεβαιότητας σχετικά με την κατανομή των ειδών στα θαλάσσια ύδατα.

Ως εκ τούτου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι αν και επιστημονικά στοιχεία που απεδείκνυαν την οικολογική αξία της περιοχής του Ακάμα, ήταν διαθέσιμα από το 2002, η εν λόγω περιοχή προτάθηκε ως ΤΚΣ μόλις το Μάρτιο 2010.

Επιπροσθέτως, ο προτεινόμενος από τις Κυπριακές αρχές, ΤΚΣ, φαίνεται να καλύπτει ανεπαρκώς τα όρια του πΤΚΣ που είχαν προσδιοριστεί από το πρόγραμμα LIFE.

Επικοινωνία με το Κράτος Μέλος

Με επιστολή της 27^{ης} Οκτωβρίου 2010 (ENV A.2/YC/CHAP(2010) 1928 & 1929) η Επιτροπή ζήτησε να πληροφορηθεί για τη θέση των κυπριακών αρχών όσον αφορά τα όρια του πΤΚΣ του Ακάμα και όσον αφορά διάφορες δραστηριότητες που ασκούν αρνητικές πιέσεις στην περιοχή.

Με επιστολή της 22^{ης} Δεκεμβρίου 2010 (στοιχ. 02.03.51) οι κυπριακές αρχές απάντησαν στην επιστολή της Επιτροπής και την ενημέρωσαν ότι:

- αποδέχονται πλήρως την διατύπωση για την εξαιρετικά μεγάλη οικολογική σημασία της περιοχής του Ακάμα.
- το πρόγραμμα LIFE λόγω των περιορισμένων επιστημονικών δεδομένων που υπήρχαν κατά την περίοδο υλοποίησης του (1998-2001) έλαβε υπόψη του και άλλα κριτήρια εκτός από τα επιστημονικά με αποτέλεσμα οι περιοχές που εντοπίστηκαν με το πρόγραμμα αυτό να περιελάμβαναν και σημαντικές εκτάσεις που δεν πληρούσαν τα επιστημονικά κριτήρια που θέτει η οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
- αποδέχονται ότι η έκταση της περιοχής που προτάθηκε για ένταξη στο δίκτυο είναι μικρότερη από αυτήν του προγράμματος LIFE. Ωστόσο, η προτεινόμενη περιοχή καλύπτει πλήρως τους πληθυσμούς όλων των ειδών και οικοτόπων προτεραιότητας της οδηγίας που υπάρχουν στην περιοχή του Ακάμα.
- ισχυρίζονται ότι όλες οι ανεπάρκειες που εντοπιστήκαν στο Βιογεωγραφικό Σεμινάριο του 2006 καλύπτονται από τον πΤΚΣ.
- ο πΤΚΣ βασίστηκε αποκλειστικά σε επιστημονικά κριτήρια.

Οι κυπριακές αρχές ενημέρωσαν επίσης την Επιτροπή όσον αφορά τις διάφορες δραστηριότητες που παρατηρούνται στην περιοχή.

Η Επιτροπή ανέλυσε την απάντηση των ελληνικών αρχών και έφτασε στο συμπέρασμα ότι μια προειδοποιητική επιστολή είναι αναγκαία, για τους λόγους που θα αναφέρουμε στις επόμενες ενότητες.

Νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

"1. Συνίσταται ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών, επωνομαζόμενο «Natura 2000». Το δίκτυο αυτό, που αποτελείται από τους τόπους όπου ευρίσκονται τύποι φυσικών οικοτόπων που εμφανίζονται στο παράρτημα I και τους οικοτόπους των ειδών που εμφανίζονται στο παράρτημα II, πρέπει να διασφαλίζει την διατήρηση ή, ενδεχομένως, την

αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών".

Το άρθρο 4, παράγραφος 1 και 2, αναφέρει ότι,

"1. Κάθε κράτος μέλος, βασιζόμενο στα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα III (στάδιο 1) και στις σχετικές επιστημονικές πληροφορίες, προτείνει έναν κατάλογο τόπων, όπου υποδεικνύεται ποιοι τύποι φυσικών οικοτόπων από τους αναφερόμενους στο παράρτημα I και ποια τοπικά είδη από τα απαριθμούμενα στο παράρτημα II, απαντώνται στους εν λόγω τόπους. Για τα ζωικά είδη που καταλαμβάνουν εκτεταμένες εκτάσεις, οι εν λόγω τόποι συμπίπτουν με τους τόπους, τους περιλαμβανομένους στην περιοχή της φυσικής κατανομής αυτών των ειδών, οι οποίοι παρουσιάζουν τα ουσιώδη φυσικά ή βιολογικά στοιχεία για τη ζωή ή την αναπαραγωγή τους. Για τα υδρόβια είδη που καταλαμβάνουν εκτεταμένες περιοχές, αυτοί οι τόποι προτείνονται μόνον εάν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί σαφώς μια ζώνη που να παρουσιάζει τα ουσιώδη φυσικά ή βιολογικά στοιχεία για τη ζωή ή την αναπαραγωγή τους. Τα κράτη μέλη προτείνουν, ενδεχομένως, προσαρμογή του εν λόγω καταλόγου βάσει των αποτελεσμάτων της εποπτείας που αναφέρεται στο άρθρο 11.

Ο κατάλογος διαβιβάζεται στην Επιτροπή μέσα σε μια τριετία από τη γνωστοποίηση της παρούσας οδηγίας ταυτόχρονα με τις πληροφορίες για κάθε τόπο. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν ένα χάρτη του τόπου, την ονομασία του, τη θέση του, την έκτασή του, καθώς και τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή των κριτηρίων του παραρτήματος III (στάδιο 1) και παρέχονται βάσει ενός εντύπου που καταρτίζει η Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 21.

2. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στα κριτήρια του παραρτήματος III (στάδιο 2) και στα πλαίσια μιας από τις εννέα βιογεωγραφικές περιοχές που αναφέρονται στο στοιχείο γ) σημείο iii) του άρθρου 1 και του συνόλου του εδάφους που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, καταρτίζει, σε συμφωνία με καθένα από τα κράτη μέλη και βάσει των καταλόγων των κρατών μελών, σχέδιο καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας όπου καθίστανται πρόδηλοι οι τόποι στους οποίους απαντώνται ένας ή περισσότεροι τύποι φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας ή ένα ή περισσότερα είδη προτεραιότητας.

Τα κράτη μέλη των οποίων οι τόποι με τύπους φυσικών οικοτόπων και είδη που έχουν προτεραιότητα αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 5 % του εθνικού εδάφους, μπορούν, σε συμφωνία με την Επιτροπή, να ζητήσουν ελαστικότερη εφαρμογή των κριτηρίων που απαριθμούνται στο παράρτημα III (στάδιο 2) για την επιλογή του συνόλου των τόπων κοινοτικής σημασίας στο έδαφός τους".

Στο παράρτημα III της οδηγίας γίνεται αναφορά στα κριτήρια επιλογής των περιοχών που μπορεί να χαρακτηριστούν ως Περιοχές Κοινοτικού Ενδιαφέροντος

Το στάδιο 1 (Αξιολόγηση, σε εθνικό επίπεδο, της σχετικής σημασίας των περιοχών για κάθε τύπο φυσικού οικοτόπου του παραρτήματος I και κάθε είδος του παραρτήματος II (συμπεριλαμβανομένων των τύπων φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας και των ειδών προτεραιότητας) αναφέρει ότι:

"Α. Κριτήρια αξιολόγησης της περιοχής για ένα δεδομένο τύπο φυσικού οικοτόπου του παραρτήματος I

- α) Βαθμός αντιπροσωπευτικότητας του τύπου του φυσικού οικοτόπου στην περιοχή.
- β) Έκταση της περιοχής που καλύπτεται από τον τύπο φυσικού οικοτόπου σε σχέση με τη συνολική επιφάνεια η οποία καλύπτεται από αυτό τον τύπο φυσικού οικοτόπου στο εθνικό έδαφος.
- γ) Βαθμός διατήρησης της δομής και των λειτουργιών του συγκεκριμένου τύπου φυσικού οικοτόπου και δυνατότητα αποκατάστασης.
- δ) Συνολική αξιολόγηση της αξίας της περιοχής για τη διατήρηση του συγκεκριμένου τύπου φυσικού οικοτόπου.
- Β. Κριτήρια αξιολόγησης της περιοχής για ένα δεδομένο είδος του παραρτήματος II**
- α) Μέγεθος και πυκνότητα του πληθυσμού του είδους που είναι παρών στην περιοχή σε σχέση με τους πληθυσμούς που είναι παρόντες στο εθνικό έδαφος.
- β) Βαθμός διατήρησης των στοιχείων του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος και δυνατότητα αποκατάστασης.
- γ) Βαθμός απομόνωσης του πληθυσμού που είναι παρών στην περιοχή σε σχέση με τον ευρύτερο χώρο φυσικής κατανομής του είδους.
- δ) Συνολική αξιολόγηση της αξίας της περιοχής για τη διατήρηση του συγκεκριμένου είδους.
- Γ. Με βάση τα κριτήρια αυτά, τα κράτη μέλη ταξινομούν τις περιοχές που προτείνουν στον εθνικό τους κατάλογο ως περιοχές που είναι δυνατό να αναγνωριστούν ως κοινοτικής σημασίας ανάλογα με τη σχετική τους αξία για τη διατήρηση κάθε τύπου φυσικού οικοτόπου ή κάθε είδους που περιλαμβάνεται αντίστοιχα στα παράρτημα I ή στο παράρτημα II το οποίο τις αφορά.**
- Δ. Στον κατάλογο αυτό φαίνονται οι περιοχές στις οποίες παρέχεται προστασία στους τύπους φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας και στα είδη προτεραιότητας που έχουν επιλεγεί από τα κράτη μέλη με βάση τα κριτήρια τα οποία αναφέρονται στα σημεία Α και Β παραπάνω".**

Νομική Εκτίμηση

Η μη υποβολή πλήρους καταλόγου για προτεινόμενους ΤΚΣ (pSCI- πΤΚΣ)

Αρχικά, η Επιτροπή θα ήθελε να σημειώσει ότι κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να της διαβιβάσει τον κατάλογο των πΤΚΣ εντός τριών ετών από την κοινοποίηση της οδηγίας. Όσον αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία, ο κατάλογος των πΤΚΣ προτάθηκε στις 22 Δεκεμβρίου 2004.

Η Επιτροπή θα ήθελε να παρατηρήσει ότι το Δικαστήριο εκτίμησε, στην υπόθεση C-71/99 (παράγραφος 27):

"για την κατάρτιση σχεδίου καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας ώστε να επιτευχθεί η σύσταση ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ΕΖΔ, η Επιτροπή πρέπει να διαθέτει πλήρη καταγραφή των τόπων που παρουσιάζουν, σε εθνικό επίπεδο, ουσιώδες οικολογικό ενδιαφέρον όσον αφορά τον σκοπό της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας τον οποίο επιδιώκει η οδηγία. Προς τούτο, η εν λόγω καταγραφή γίνεται βάσει των κριτηρίων που καθορίζει το παράρτημα III (στάδιο 1) της οδηγίας (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2000, C-371/98, *First Corporate Shipping*, Συλλογή 2000, σ. I-9235, σκέψη 22)".

Ωστόσο, ο κατάλογος των πΤΚΣ που διαβίβασε η Κυπριακή Δημοκρατία στις 22 Δεκεμβρίου 2004 δεν μπορεί να θεωρηθεί πλήρης, διότι: α) κατά το βιογεωγραφικό σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2006 εντοπίστηκαν ορισμένες ανεπάρκειες στον κατάλογο των πΤΚΣ που υπέβαλε η Κυπριακή Δημοκρατία και ζητήθηκε να αναληφθεί

περαιτέρω δράση για την αντιμετώπισή τους, β) με βάση αυτές τις ανεπάρκειες η Κυπριακή Δημοκρατία πρότεινε στις 23 Δεκεμβρίου 2009 3 νέες περιοχές SCI· οι εν λόγω περιοχές (CY3000008 Λίμνη Παραλιμνίου, CY4000013 Φάρος Κάτω Πάφου και CY6000011 Λίμνη Ορόκλινης) εγκρίθηκαν με την απόφαση της Επιτροπής 2011/85/ΕΚ της 10ης Ιανουαρίου 2011. Εντούτοις, δεδομένου ότι με αυτές τις τρεις νέες περιοχές δεν αντιμετωπίζονται πλήρως όλες οι υπάρχουσες ελλείψεις, η Κυπριακή Δημοκρατία πρότεινε ως ΤΚΣ και την περιοχή του Ακάμα στις 29 Μαρτίου 2010, γ) όπως θα εκτεθεί στα επόμενα κεφάλαια της παρούσας προειδοποιητικής επιστολής, η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι ο σημερινός πΤΚΣ του Ακάμα δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τις ελλείψεις που θεωρητικά θα διόρθωνε.

Συνεπώς, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 1, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στην υπόθεση C-71/99, επειδή δεν υπέβαλε, μέχρι την ημερομηνία που προβλέπει η οδηγία 92/43/ΕΟΚ, εξαντλητικό κατάλογο των πΤΚΣ.

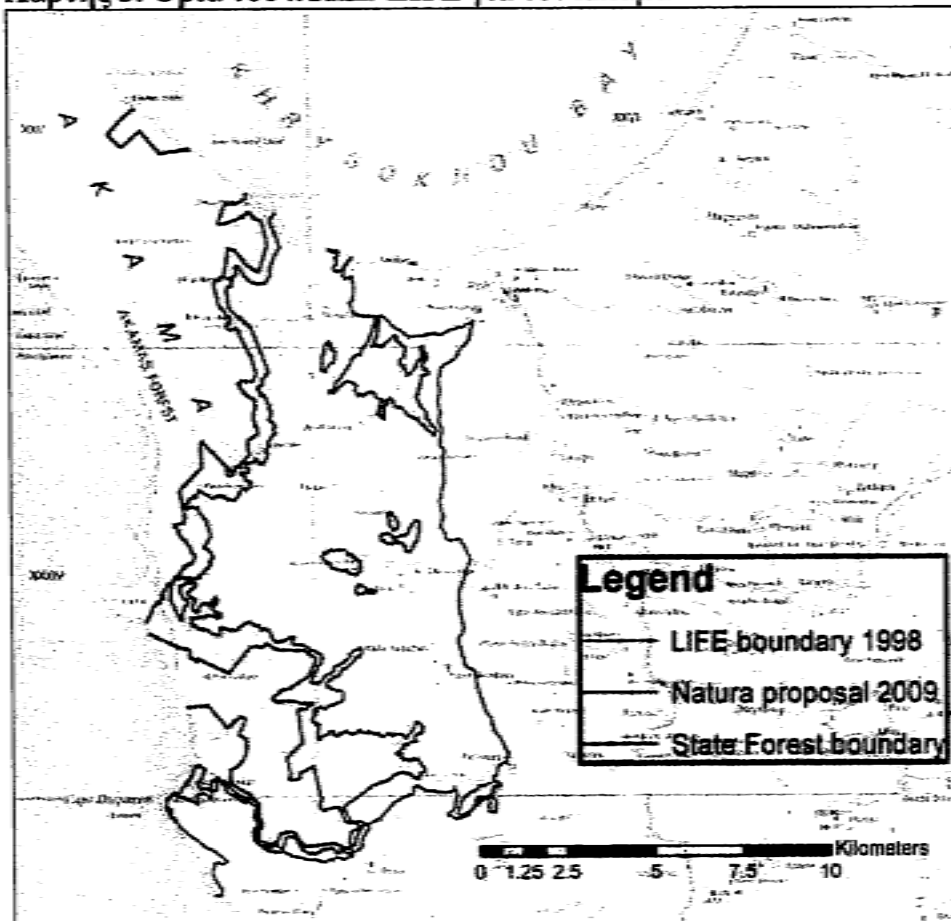
Πιο συγκεκριμένα, όταν οι κυπριακές αρχές απέστειλαν στην Επιτροπή, το 2004, ένα κατάλογο με 36 πΤΚΣ, δεν έλαβαν υπόψη τα σχετικά επιστημονικά στοιχεία που είχαν στη διάθεση τους (από το πρόγραμμα LIFE) όσον αφορά την περιοχή του Ακάμα, και ως εκ τούτου, δεν πρότειναν την εν λόγω περιοχή ως ΤΚΣ, παρότι γνώριζαν για την οικολογική της αξία. Η εν λόγω οικολογική αξία της περιοχής του Ακάμα είχε επισημανθεί από το πρόγραμμα LIFE.

Επιπλέον, η παραβίαση του ίδιου άρθρου εξακολουθεί παρά το νέο πΤΚΣ του Ακάμα, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη αντιμετωπιστεί πλήρως όλες οι ανεπάρκειες που επισημάνθηκαν στα συμπεράσματα του βιογεωγραφικού σεμιναρίου του 2006 (την εγκυρότητα των οποίων έχει αναγνωρίσει η ίδια η Κυπριακή Δημοκρατία).

Η ανεπάρκεια των ορίων του προτεινόμενου ΤΚΣ στον Ακάμα

Ο πΤΚΣ, όπως έχει προταθεί από τις κυπριακές αρχές, καλύπτει συνολική έκταση 18.082 εκταρίων (57% των οποίων στην ξηρά και 43% στη θάλασσα). Το χερσαίο τμήμα αποτελείται από δύο κύρια μέρη: αφενός, ένα ενιαίο τμήμα που εν πολλοίς, ακολουθεί τα όρια του υφιστάμενου κρατικού δάσους, και, αφετέρου, επτά πολύ μικρότερα ανεξάρτητα τμήματα. Ως εκ τούτου, ο πΤΚΣ αποτελείται συνολικά από 8 μη συνδεδεμένα τμήματα.

Χάρτης 3. Όρια του πΤΚΣ/ LIFE για τον Ακάμα

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η περιοχή που ορίστηκε από το έργο LIFE ως κατάλληλος πΤΚΣ, κάλυπτε 25.541 εκτάρια.

Τα σημερινά όρια του πΤΚΣ καλύπτουν περίπου το 75% του προταθέντος ΤΚΣ (θαλάσσια και χερσαία τμήματα) στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE . Όσον αφορά το χερσαίο τμήμα, μόνο το 50% του προτεινόμενου ΤΚΣ βάσει του LIFE έχει συμπεριληφθεί, και ο σημερινός ΤΚΣ αντιστοιχεί σε μεγάλο βαθμό στον ήδη προστατευόμενο Εθνικό Δρυμό.

Στην απάντησή της 22ας Δεκεμβρίου 2010, η Κυπριακή Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η χαρακτηρισθείσα περιοχή καλύπτει όλες ανεξαιρέτως τις εκτάσεις "με τύπους ενδιαιτημάτων και είδη προτεραιότητας", καθώς και "όλες τις εκτάσεις ενοποιημένων τύπων οικολογικών ενδιαιτημάτων που δεν είναι κατακερματισμένες από γεωργικές χρήσεις, και υπάρχει η πιθανότητα να αποτελέσουν αντικείμενο αποτελεσματικής διαχείρισης και διατήρησης".

Η Επιτροπή σημειώνει ότι αυτή η δήλωση είναι πολύ ασαφής δεδομένου ότι:

- Οι κυπριακές αρχές κάνουν μνεία μόνο των οικολογικών ενδιαιτημάτων και των ειδών προτεραιότητας χωρίς ωστόσο να γίνεται αναφορά σε όλα τα είδη που αναφέρονται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας και που ευρίσκονται στην εν λόγω περιοχή.

- Με την παρεμβολή της φράσης "που δεν είναι κατακερματισμένες από γεωργικές χρήσεις και υπάρχει η πιθανότητα να αποτελέσουν αντικείμενο αποτελεσματικής διαχείρισης και διατήρησης", οι κυπριακές αρχές φαίνεται να υπονοούν ότι κοινωνικο-οικονομικοί

ενδεχομένως λόγοι οδήγησαν στις συγκεκριμένες αποφάσεις χαρακτηρισμού ορισμένων τύπων (με μικρότερα όρια, και που να καλύπτουν λιγότερους οικοτόπους από όσους θα έπρεπε να καλύψουν βάσει των επιστημονικών στοιχείων)

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι:

1) δεδομένου ότι δεν διαβιβάστηκαν νέες επιστημονικές αποδείξεις από την Κυπριακή Δημοκρατία για να υποστηριχθούν οι ισχυρισμοί της ότι όλα τα είδη και τα ενδιαιτήματα προτεραιότητας καλύπτονται πλέον από τους πΤΚΣ, και δεδομένου ότι δεν έχουν ληφθεί συμπληρωματικές επιστημονικές εκθέσεις για την κατανομή οικολογικών ενδιαιτημάτων και βιολογικών ειδών στη χερσόνησο του Ακάμα, τα συμπεράσματα του έργου LIFE και τα συμπεράσματα του βιογεωγραφικού σεμιναρίου του 2006 παραμένουν οι πλέον σύγχρονες και αξιόπιστες βάσεις για τον προσδιορισμό (τα όρια του και τους οικοτόπους που πρέπει να καλύψει) του χαρακτηρισμού του Ακάμα ως πΤΚΣ.

Με βάση τα συμπεράσματα του LIFE και του σεμιναρίου, η Επιτροπή σημειώνει ότι ο σημερινός πΤΚΣ, όπως έχει προταθεί από τις κυπριακές αρχές, δεν περιλαμβάνει συνολικά 3.905 εκτάρια 5 τύπων ενδιαιτημάτων του παραρτήματος II (ένα εκ των οποίων είναι προτεραιότητας), όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Υπενθυμίζεται ότι, όπως αναφέρεται στον πίνακα 1 της παρούσας επιστολής, η Κυπριακή Δημοκρατία, σύμφωνα με το βιογεωγραφικό σεμινάριο του 2006, είχε την υποχρέωση να καλύψει, με τον χαρακτηρισμό του Ακάμα, τα παρατηρούμενα κενά για 19 τύπους ενδιαιτημάτων (βλέπε πίνακα 1)

Πίνακας 3 Οικότοποι του Παραρτήματος II με σημαντικές ελλείψεις. Σύγκριση του πΤΚΣ με τα συμπεράσματα του προγράμματος LIFE

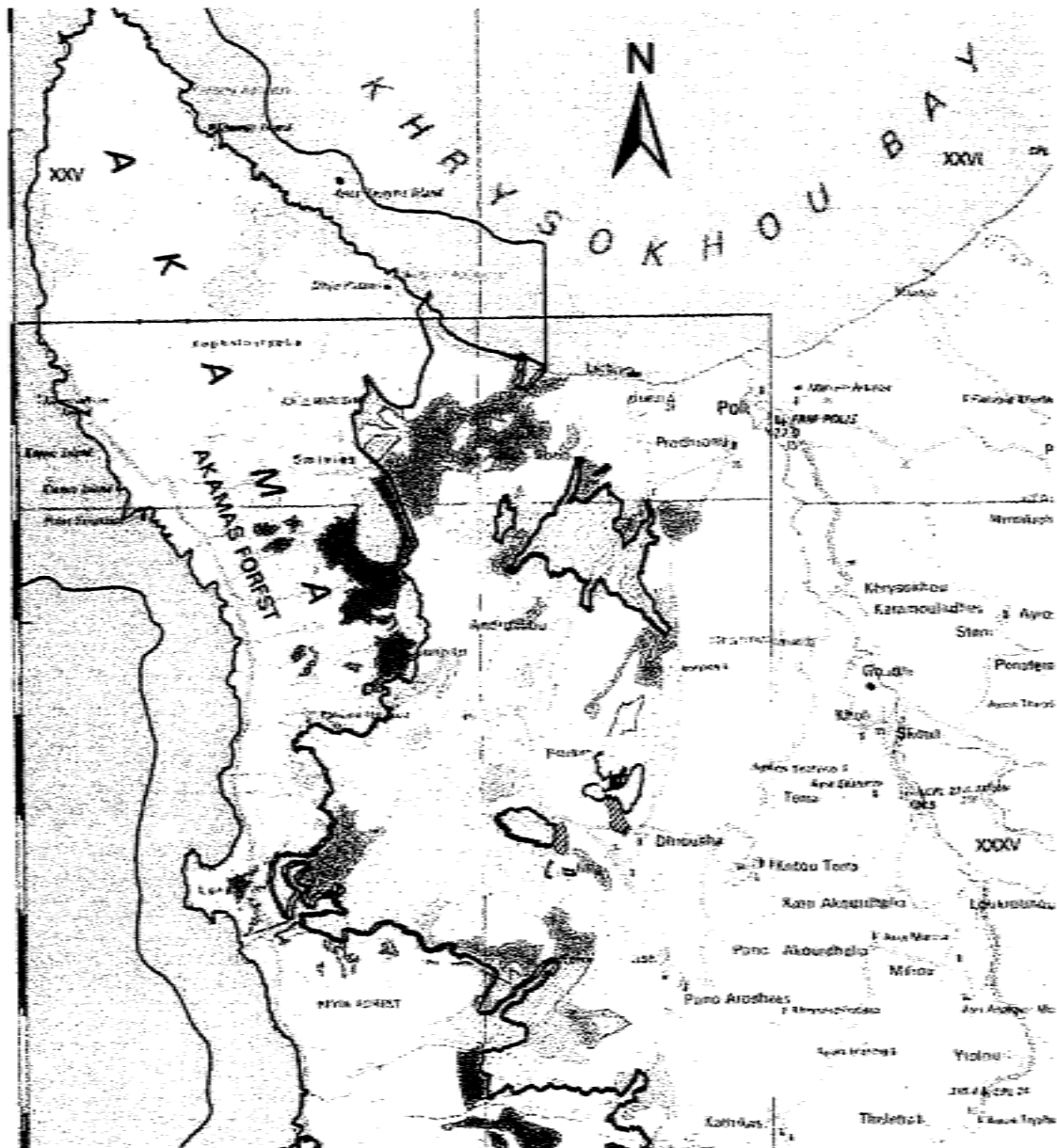
Οικότοπος	Συμπερίληφθηκαν π.εκτάρια ¹ (ha)	Έκταση που δεν συμπεριλήφθη ε (ha)	% επίκτασης της περιοχής LIFE που δεν καλύπτεται από το πΤΚΣ	% της έκτασης του οικότοπου που θα προστεθεί σε εθνικό επίπεδο εάν συμπεριληφθεί και η υπόλοιπη έκταση του LIFE
9320 Δάση με <i>Olea</i> και <i>Ceratonia</i>	723	1 103,0	62%	19%
93A0 Δασικές συστάδες της <i>Quercus infectoria</i>	0	41,5	0%	-----
5420 <i>Sarcopoterium spinosum phryganas</i>	1 084	810,2	54%	20%
6220 * Ψευδοστάπα με αγροστάδη και μονοετήφυτά από <i>Thero- Brachyrodietea</i>	14	1 467,5	89%	76%
5330 Θερμόμεσογειακές και προερημικές λόγχες	362	304,3	45%	30%
5420/9320 Μικτός οικότοπος	?	122,2	?	?
5420/5330 Μικτός οικότοπος	?	56,3	?	?

¹ Χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία % κάλυψης του SDF.

² % έκτασης οικοτόπου που θα προστεθεί στην κυπριακή επικράτεια εάν συμπεριληφθεί στον πΤΚΣ και η έκταση που αναφέρεται στο πρόγραμμα LIFE.

Σημείωση: σκιαζονται τα 4 ενδιατήματα για τα οποία το βιογεωγραφικό σεμινάριο είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο χαρακτηρισμός του Ακάμα ως ΤΚΣ με βάση τα σύνορα που προέβλεπε το LIFE θα εξασφάλιζε ικανοποιητική προστασία.

Χάρτης 4. πΤΚΣ Ακάμα –Οικότοποι του Παρατήματος II που δεν έχουν συμπεριληφθεί³

	pSCI
	5212 with 5420
	5330
	5420
	5420 with cropland
	5420 with 6220
	6220
	9320
	9320 with 5420
	9320 with 5212
	9320 with cropland

³ Στο νότιο τμήμα του Ακάμα έχουν συμπεριληφθεί όλοι οι οικότοποι.

Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι τα σύνορα του πΤΚΣ δεν φαίνεται να σχετίζονται με την κατανομή των τύπων των επιμέρους ενδιαιτημάτων ή άλλα επιστημονικά κριτήρια, δεδομένου ότι μοιάζουν να ακολουθούν αυθαίρετη γραμμή η οποία είναι παράλληλη με εκείνη του Κρατικού Δάσους, σε απόσταση 100-200 m. Επιπλέον, φαίνεται επίσης ότι οι αποκλειόμενες περιοχές περιλαμβάνουν κυρίως ιδιωτικές περιουσίες.

Σύμφωνα με το Δικαστήριο (υπόθεση C-71/9, παράγραφος 27):

"(...)για την κατάρτιση σχεδίου καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας ώστε να επιτευχθεί η σύσταση ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ΕΖΔ, η Επιτροπή πρέπει να διαθέτει πλήρη καταγραφή των τόπων που παρουσιάζουν, σε εθνικό επίπεδο, ουσιώδες οικολογικό ενδιαφέρον όσον αφορά τον σκοπό της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας τον οποίο επιδιώκει η οδηγία. Προς τούτο, η εν λόγω καταγραφή γίνεται βάσει των κριτηρίων που καθορίζει το παράρτημα III (στάδιο 1) της οδηγίας (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2000, C-371/98, *First Corporate Shipping*, Συλλογή 2000, σ. I-9235, σκέψη 22)".

Ως εκ τούτου, προτείνοντας έναν ΤΚΣ που εξαιρεί συνολικά επιφάνεια 3.905 εκταρίων 5 τύπων ενδιαιτημάτων (9320 δάση *Olea-Ceratonia*, 93A0 δάση *Quercus infectoria*, 5420 *Sarcopoterium spinosum phryganas*, 6220 * Ψευδοστέπα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά (*Thero-Brachyodietea*), 5330 Θερμομεσογειακές λόχμες και λόχμες προ-στέπας, και ανάμεικτα ενδιαιτήματα 5420/9320 και 5420/5330), δίχως να παρέχονται οποιαδήποτε νέα επιστημονικά στοιχεία για να δικαιολογηθούν οι εξαιρέσεις, ή να ενημερωθούν τα διαθέσιμα δεδομένα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις της βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΚ, αλλά και του άρθρου 3 παράγραφος 1 της ίδιας οδηγίας αφού με το να μην προτείνουν της καταλληλότερες περιοχές, ως ΤΚΣ, οι κυπριακές αρχές δεν θα μπορούσαν επίσης να συντάσσουν ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών που να διασφαλίζει την διατήρηση ή, ενδεχομένως, την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών.

Εξάλλου, όπως αναφέρεται στον πίνακα 2 της παρούσας επιστολής, σύμφωνα με το βιογεωγραφικό σεμινάριο του 2006, η Κυπριακή Δημοκρατία είχε την υποχρέωση να καλύψει τα κενά χαρακτηρισμού των εξής 13 ειδών: *Miniopterus schreibersi*, *Myotis blythii*, *Myotis emarginatus*, *Rousettus aegyptiacus*, * *Caretta caretta*, * *Callimorpha* (*Euplagia*, *Panaxia*) *quadripunctaria*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus Euryale*, * *Astragalus macrocarpus* DC. υποείδος *Lefkarensis*, *Phlomis cypria*, *Tulipa cypria*, * *Ophrys kotschy* και *Centaurea akamantis*. Παρόλ'αυτά, πρέπει να σημειωθεί ότι, όσον αφορά τα 4 είδη νυχτερίδας⁴, σε πρόσφατες έρευνες έχει καταγραφεί η παρουσία τους στη χερσόνησο του Ακάμα σε περιοχές εντός των ορίων του LIFE, αλλά έξω από τον ΤΚΣ. Για το είδος *Rousettus aegyptiacus* (το οποίο δεν είναι παρόν σε κανένα άλλο κράτος μέλος της ΕΕ), προκύπτει ότι έχουν αποκλειστεί σημαντικές περιοχές σίτισης για αυτή τη οπωροβόρο νυχτερίδα. Τέλος, για το είδος προτεραιότητας *Caretta caretta*, φαίνεται ότι περίπου το 40%

⁴ Όλα τα στοιχεία για τα 4 θηλαστικά προέρχονται από: τον Σύλλογο Άγριας Ζωής Κύπρου και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (2010). Μελέτη των μικρών θηλαστικών σε περιοχές Natura 2000 στην Κύπρο την περίοδο 2007-2009. Κυπριακό Ίδρυμα Προώθησης της Έρευνας, έργο αριθ. ΑΕΙΦΟ/0506/09.

του συνολικού μήκους των τόπων αναπαραγωγής είναι έξω από τον πΤΚΣ αλλά εντός των ορίων του έργου LIFE.

Ως εκ τούτου, προτείνοντας έναν ΤΚΣ που δεν καλύπτει επαρκώς τα 5 αυτά είδη, χωρίς οποιαδήποτε νέα επιστημονικά στοιχεία που να δικαιολογούν τις εξαιρέσεις, ή να επικαιροποιούν τα υπάρχοντα δεδομένα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1 και του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΚ.

2) Στην απάντησή της από 22 Δεκεμβρίου 2010, η Κυπριακή Δημοκρατία ανέφερε ότι στον πΤΚΣ έχουν περιληφθεί όλες οι περιοχές εφόσον δεν κατακερματίζονται από τις γεωργικές χρήσεις και εφόσον έχουν κάποια πιθανότητα να αποτελέσουν αντικείμενο αποτελεσματικής διαχείρισης και διατήρησης. Συνεπώς, οι κυπριακές αρχές φαίνεται να υπονοούν ότι κοινωνικο-οικονομικοί λόγοι ενδέχεται να υπαγόρευαν τις αποφάσεις χαρακτηρισμού, και ότι οι περιοχές που, για επιστημονικούς λόγους θα έπρεπε να είχαν συμπεριληφθεί στον πΤΚΣ, εξαιρέθηκαν όποτε υπήρχαν γεωργικές δραστηριότητες. Αυτό είχε ως συνέπεια ο πΤΚΣ να αποτελείται από 8 ασύνδετα τμήματα (ένα μεγάλο και 7 «δορυφορικά»), και επομένως να είναι αδύνατο να διασφαλιστεί η χωρική επαφή τους.

Η Επιτροπή θα ήθελε να υπενθυμίσει ότι σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-371/98 (First Corporate Shipping Ltd, παράγραφοι 14-16)

"14. Το παράρτημα III της οδηγίας περί οικοτόπων, το οποίο αφορά τα κριτήρια επιλογής των περιοχών που μπορεί να αναγνωριστούν ως περιοχές κοινοτικού ενδιαφέροντος και να χαρακτηριστούν ως ΕΖΔ, απαριθμεί, όσον αφορά το στάδιο I, τα κριτήρια αξιολογήσεως σε εθνικό επίπεδο της σχετικής σημασίας των περιοχών για κάθε τύπο φυσικού οικοτόπου του παραρτήματος I και για κάθε είδος του παραρτήματος II.

15. Τα κριτήρια αυτά αξιολογήσεως έχουν καθοριστεί αποκλειστικώς βάσει του σκοπού διατηρήσεως των φυσικών οικοτόπων ή της άγριας χλωρίδας και πανίδας που απαριθμούνται, αντιστοίχως, στο παράρτημα I ή στο παράρτημα II.

16. Επομένως, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί οικοτόπων δεν προβλέπει αφ' εαυτού τη συνεκτίμηση άλλων επιταγών πλην αυτών που αφορούν τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας, κατά την επιλογή και την οριοθέτηση των τόπων που πρέπει να προταθούν στην Επιτροπή ως τόποι δυνάμενοι να θεωρηθούν κοινοτικής σημασίας".

Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι:

"(...) ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να λαμβάνει υπόψη του τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες, τις οποίες αναφέρει το άρθρο 2, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, κατά την επιλογή και την οριοθέτηση των τόπων που πρέπει να προτείνει στην Επιτροπή ως τόπους δυναμένους να χαρακτηρισθούν κοινοτικής σημασίας".

Ως εκ τούτου, επειδή εξαίρεσε για λόγους μη επιστημονικού χαρακτήρα περιοχές οι οποίες θα έπρεπε να συμπεριληφθούν στον πΤΚΣ, και επειδή δεν εξασφάλισε τη συνδεσιμότητα των μερών του συγκεκριμένου πΤΚΣ, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που

υπέχει βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, αλλά και του άρθρου 3 παράγραφος 1 της ίδιας οδηγίας αφού με το να μην προτείνουν της καταλληλότερες περιοχές, ως ΤΚΣ, οι κυπριακές αρχές δεν θα μπορέσουν επίσης να συντάσσουν ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών που να διασφαλίζει την διατήρηση ή, ενδεχομένως, την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών.

Η Επιτροπή δράττεται επίσης της ευκαιρίας να ζητήσει από την Κυπριακή Δημοκρατία να παράσχει τα ακόλουθα στοιχεία, εφόσον είναι διαθέσιμα:

- Νέα και επικαιροποιημένα επιστημονικά επιχειρήματα που να δικαιολογούν τη μείωση της έκτασης του πΤΚΣ που είχε προταθεί βάσει του LIFE.
- Επιστημονικές απογραφές/εκθέσεις σχετικά με την κατανομή των τύπων των ενδιαιτημάτων στο παράρτημα Ι και των βιολογικών ειδών στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας για τα οικολογικά ενδιαιτήματα (οικοτόπους), με ιδιαίτερη έμφαση στους τύπους οικολογικών ενδιαιτημάτων και βιολογικών ειδών για τα οποία ο χαρακτηρισμός του πΤΚΣ δεν ανταποκρίνεται στα συμπεράσματα του βιογεωγραφικού σεμιναρίου: 5330 Θερμομεσογειακές και προ-στεπικές λόχμες, 5420 *Sarcopoterium spinosum phryganas*, 6220 * Ψευδοστέπα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά, 9320 δάση *Olea-Ceratonia* και *Miniopterus schreibersi*, *Myotis blythii*, *Myotis emarginatus*, *Rousettus aegyptiacus* και * *Caretta caretta*.
- Ένα χάρτη με τις ζώνες βάσει του ισχύοντος συστήματος (οικιστικές περιοχές, τουριστικές περιοχές, περιοχές εξόρυξης, αστικές περιοχές, κλπ.) που να καλύπτει τον προτεινόμενο ΤΚΣ βάσει του προγράμματος LIFE.
- Ένα χάρτη με τις παράκτιες περιοχές του προτεινόμενου βάσει του LIFE ΤΚΣ, στον οποίον να σημειώνεται η πυκνότητα φάλοποίησης της *C. caretta* και της *Chelonia mydas*.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει των άρθρων 3 παράγραφος 1 και 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας:

- επειδή δεν διαβίβασε εξαντλητικό κατάλογο των πΤΚΣ
- επειδή το προτεινόμενο ΤΚΣ, του Ακάμα, δεν καλύπτει επαρκώς τα διάφορα βιολογικά είδη και τα οικολογικά ενδιαιτήματα που περιγράφονται στην παρούσα επιστολή, χωρίς να παράσχει νέα επιστημονικά στοιχεία για να δικαιολογήσει τις εξαιρέσεις, ή να επικαιροποιήσει τα υπάρχοντα δεδομένα
- επειδή απέκλεισε περιοχές, οι οποίες θα έπρεπε να συμπεριληφθούν στον πΤΚΣ, για λόγους μη επιστημονικού χαρακτήρα, και δεν εξασφάλισε τη συνδεσιμότητα των πΤΚΣ οι κυπριακές αρχές δεν θα μπορέσουν επίσης να συντάσσουν ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών που να διασφαλίζει την διατήρηση ή, ενδεχομένως, την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών.

Η Επιτροπή καλεί, σύμφωνα με το άρθρο 258 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την κυβέρνησή σας να της υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με τα προαναφερθέντα, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της παρούσας επιστολής.

Η Επιτροπή, αφού λάβει γνώση των παρατηρήσεων αυτών, ή σε περίπτωση που οι παρατηρήσεις αυτές δεν της διαβιβασθούν εμπρόθεσμα, διατηρεί το δικαίωμα να διατυπώσει, εφόσον συντρέχει λόγος, την αιτιολογημένη γνώμη που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο.

Παρακαλώ δεχθείτε, Κύριε Υπουργέ, τη διαβεβαίωση της βαθιάς μου εκτίμησης.

Για την Επιτροπή,
Janez POTOČNIK
Μέλος της Επιτροπής

